

Joventut en procés d'emancipació: anàlisi de resultats Enquesta FEPA 2024

FEPA

Xarxa d'entitats per
a l'emancipació juvenil

FEPA és l'entitat de referència a Espanya que des de l'any 1999 representa i aglutina les entitats que acompanyen itineraris d'emancipació de persones joves en situació de vulnerabilitat, especialment aquelles que estan o han estat tutelades.

Ho aconseguim mitjançant la creació de xarxes col·laboratives, el desenvolupament d'eines compartides i l'impuls de canvis significatius en les polítiques d'emancipació per promoure i fer efectiu l'exercici dels drets de les persones joves.

Joventut en procés d'emancipació: anàlisi de resultats.

Enquesta FEPA 2024.

Edició — Barcelona, novembre de 2025

Coordinació del projecte de FEPA — Jordi Sàlvia

Anàlisi de les dades i desenvolupament de la informació — Manuel Narejo

Continguts i edició — Maria P. Pujadas

Disseny i maquetació — PREST Serveis Globals S.L

Fotografies — Francesco Pinton

Contingut

1. De les dades a la realitat	5	4.2 Punts d'arribada: objectius i aspiracions	22
1.1 Editorial	5	4.2.1. Dades d'ocupació juvenil: situació general i joventut extutelada	22
1.2 Presentació de l'Enquesta FEPA i objectius de l'informe	6	4.2.3. Inserció laboral i emancipació econòmica	23
1.3 Metodologia.....	6	4.2.4. Generació Sí-Sí: estudiar i treballar alhora.....	25
1.4 Resum executiu	8	4.2.5. Situació residencial de la joventut extutelada.....	26
2. Context de l'informe.....	10	4.3 Joventut migrada i extutelada: reptes específics	28
2.1 Ser jove avui	10	4.3.1. Perfil de la joventut migrant: Mapa de les Migracions	29
2.2 Sistema de protecció a la infància i l'adolescència	11	4.3.2 Joventut migrada en solitari: dades i perfils	
3. Dades generals	12	4.3.3. Situació jurídica i documental: avenços i reptes	30
3.1 Edat, origen i gènere.....	12	4.3.4 El projecte migratori com a motor d'emancipació.....	31
3.2 Procedència de la joventut	14	5. Conclusions	32
4. Resultats: Joventut tutelada i extutelada en procés d'emancipació.....	16	6. Propostes.....	34
4.1 Punts de partida i desavantatges acumulats	16	7. Dades en context general	36
4.1.1. Entorn familiar, persones de referència i entorn social.....	16	8. Entitats participants.....	38
4.1.2. Nivell educatiu i bretxes formatives.....	16	9. Glossari de temes	39
4.1.3. Vulnerabilitat econòmica i absència d'ingressos.....	20		
4.1.4. Salut mental, diversitat funcional i malestar emocional	21		
4.1.5. Maternitat i paternitat primerenca: famílies adolescents.....	21		

1. De les dades a la realitat

1.1. Editorial

L'Enquesta FEPA va néixer amb la vocació de disposar d'un instrument d'anàlisi i coneixement exhaustiu i actualitzat tant dels perfils de la joventut tutelada i extutelada com del context en què afronta una etapa tan crucial com és la transició cap a la vida adulta.

Es tractava de poder identificar en cada moment quins elements facilitaven o condicionaven negativament els processos d'emancipació de la joventut i el seu accés a una vida autònoma tenint en compte un ampli espectre de dimensions socioeconòmiques, culturals o administratives. També de conèixer si es produeixen canvis en els perfils de persones joves que són al sistema de protecció per sustentar, des de l'evidència, propostes de millora en les polítiques públiques que afavoreixin la seva igualtat d'oportunitats i accés a drets i donin resposta a les seves necessitats reals i emergents.

Així ha estat. Al llarg dels anys, l'Enquesta s'ha convertit en una eina d'incidència i en un observatori de referència que interpel·la les administracions perquè assumeixin la seva responsabilitat de garantir els drets de la joventut més enllà de la majoria d'edat; a la societat civil perquè reconegui i valori el talent, la força i el

potencial de la joventut i al Tercer Sector, perquè mantingui una mirada crítica, compromesa i propositiva que situï els drets i les oportunitats de la joventut al centre.

No hi ha dubte que aquest projecte és un èxit col·laboratiu i que no hagués estat possible sense el compromís i la implicació directa de les entitats federades que, any rere any, recullen, sistematitzen i ens comparteixen dades clau sobre els programes de transició a la vida adulta que desenvolupen en els respectius territoris d'actuació. Gràcies a totes i cadascuna.

Un altre element de valor d'aquest treball és que és fruit, des de la base, d'un procés de construcció en què han participat de manera directa els i les professionals que en el seu dia a dia acompanyen les persones joves en situació de vulnerabilitat.

Gràcies a totes les persones i institucions que han contribuït a fer possible aquesta edició. Seguirem observant, comprenent i transformant la realitat per fer-la més justa i equitativa, perquè només així aconseguirem que la emancipació no sigui un privilegi, sinó un dret legalment reconegut.

Ferran Rodríguez, president
Jordi Sàlvia, director

1.2. Presentació de l'enquesta i objectius de l'informe

L'**Enquesta FEPA** és l'informe anual que elaborem des de l'any 2013 amb l'objectiu de **prendre el pols a la realitat social de la joventut tutelada i extutelada a Catalunya** que rep acompanyament en **programes de transició** cap a la **vida adulta**, tenint en compte l'ampli ventall d'aspectes que engloba l'emancipació.

La finalitat d'aquest treball, que desenvolupem en **col·laboració** amb les entitats sòcies de FEPA, és:

- **Tenir un coneixement** precís, actualitzat i amb perspectiva temporal de la realitat social que envolta aquest grup de població.
- **Identificar** elements que puguin limitar o limitin els processos d'emancipació de les persones joves.
- **Detectar** reptes i necessitats reals i emergents sorgides de les transformacions socials, econòmiques i culturals.
- **Sustentar** propostes de millora i traslladar-les a l'Administració competent.

1.3. Metodologia

→ Fonts i entitats participants

Entitats vinculades a FEPA -Xarxa d'entitats per a l'emancipació juvenil que gestionen programes d'autonomia adreçats a joventut tutelada i extutelada.

→ Entitats participants 2024

26 de 33

→ Territori

Catalunya

→ Quines dades es proporcionen

Les entitats proporcionen dades sociodemogràfiques recollides en el sistema d'indicadors de FEPA, sobre la joventut tutelada i extutelada vinculada als programes d'emancipació i pre-emancipació.

→ Variables i dimensions analitzades

35 variables d'interès que ens permeten aprofundir en **vuit dimensions**:

- 1 Edat, Gènere i Origen**
- 2 Formació**
- 3 Ocupació**
- 4 Situació habitacional**
- 5 Benestar emocional i salut física**
- 6 Recursos econòmics**
- 7 Autonomia, xarxa social i vincle comunitari**
- 8 Processos migratoris i situació administrativa**

→ Metodologia de la recollida de dades

S'ha seguit un procediment d'obertura de les bases de dades, basat en peticions internes o registre extern (matriu predefinida). La recopilació de dades s'ha dut a terme durant el primer trimestre de 2025.

→ Tractament de les dades

Depuració i homogeneïtzació de les dades. Estructuració i processos de control mostral. Eliminació dels valors perduts i duplicats (derivacions).

→ Anàlisi

Estadística descriptiva i anàlisi bibliogràfica.

→ Gestió de l'estudi i anàlisi

Tots els processos implicats en la recollida, tractament i anàlisi de dades s'ha portat des de l'Àrea de Coneixement de FEPA.

1.4

Resum executiu

2.846
mostra
ajustada

→ **Gènere** (n=2.846)

 Femení
18,97%

 Masculí
79,78%

 No Binari
1,25%

→ **Edat** (n=2.640)

16-17 anys
13,41%

18-21 anys
75,64%

22-25 anys
10,95%

→ **Origen** (n=2.619)

Comunitari
0,80%

Nacional
14,24%

Extracomunitari
84,96%

↳ **Sol·licitants d'asil**
o refugi
71

↳ **1 de cada 10 persones**
joves entre 16 i 25 anys
no té cap tipus d'ingrés

→ **Situació**
administrativa
(n=1.978)

Autorització de
residència i treball
70,55%

Sense
documentació
9,27%

Autorització de residència
i treball en tràmit
5,28%

Nacionalitat espanyola
concedida
4,91%

Autorització de residència
no lucrativa temporal
3,76%

Autorització
de llarga durada
3,17%

Autorització de residència
per circumstàncies
excepcionals
1,28%

Nacionalitat espanyola
en tràmit
1,79%

→ Ingressos principals (n=2.212)

Ajuts econòmics procedents de l'entitat
36,44%

Ingressos laborals
30,24%

Prestacions específiques per a joves extutelats
24,32%

Altres prestacions
3,93%

Prestacions vinculades a programes d'emancipació
3,44%

Prestacions autonòmiques i generalistes (IMV, RGC)
1,04%

Pràctiques remunerades
0,27%

Prestació per desocupació
0,23%

Beques d'estudi
0,05%

Ajuts econòmics procedents d'Agents Privats
0,05%

→ Situació formativa-laboral (n=2.632)

Estudia
45,71%

Treballa
21,31%

Estudia i treballa
23,10%

Ni estudia ni treballa
9,88%

6 de cada 10 persones joves estudia (68,81%)

4 de cada 10 persones joves treballa (44,41%)

9 de cada 10 persones joves estudia, treballa o compagina ambdues (90,12%)

↳ **1 de cada 3 persones joves estudia una formació no reglada o un Grau de Formació Professional C (31,53%)**

↳ **1 de cada 2 persones estudia un cicle formatiu (51,80%)**

↳ **El 3,36% estudia a la Universitat, respecte al 2,74% del 2023.**

↳ **Més joventut estudia un CFGB (24,69%) que un CFGM (20,45%) i alhora que un CFGS (6,66%)**

↳ **El cicle formatiu més estudiat és el de grau bàsic (24,69%), seguit pel de grau mitjà (20,45%) i, a molta distància, pel de grau superior (6,66%).**

↳ **1 de cada 3 joves entre 16 i 17 anys estudia un CFGB (32,87%)**

↳ **Joventut sense ingressos ni prestacions n= 348**

13,50%

2. Context de l'informe

2.1 Ser jove avui

Per abordar l'emancipació en termes d'estudi partim dels fenòmens i processos implicats en el **trànsit a la vida adulta i el principi d'autonomia** progressiva de les persones joves.

D'aquesta manera, prenem com a referència les dades que proporciona a nivell autonòmic l'Observatori Català de la Joventut. Aquest organisme públic, en el seu últim informe de 2024, situava la taxa d'emancipació juvenil a Catalunya per a les persones d'entre 16 i 29 al voltant del 17,4%, gairebé 2 punts per sota respecte al 19,3% de l'any anterior. Alhora, aquesta una xifra molt per sota de la mitjana europea (31,5%).

Com s'adverteix des del Consell de la Joventut d'Espanya, **ser jove avui és un factor de risc**. Posem aquesta afirmació en context prenent en consideració els següents indicadors de 2024:

Una generació

Desocupada

La taxa d'atur juvenil (16-24 anys) al conjunt de l'Estat se situa en el 27,7%¹, la més baixa des del 2008. Malgrat que Catalunya presenta una taxa d'atur juvenil inferior a la mitjana estatal (21,6%)², segueix molt per sobre d'Europa (14,8%).

Precària³

El salari mitjà brut mensual de la població de 16 a 24 anys és de 1.250 euros, 150 euros més que l'any anterior. Tot i així, la bretxa salarial amb la població adulta continua sent de més de 1.100 euros mensuals.

En risc⁴

El 34,8% de les persones joves menors de 16 anys a Catalunya està en situació de risc de pobresa o exclusió social.

Angoixada⁵

El principal problema a Catalunya per al conjunt de població entre 16 i 64 anys és l'accés a l'habitatge. Sobretot, pel conjunt de joventut entre 18 i 24 anys (26%) i 25-34 anys (36%)

¹² Generalitat de Catalunya Departament d'Empresa i Treball. Observatori del treball i model productiu. "Informe anual del treball juvenil a Catalunya. Any 2024". Març de 2025. ISSN: 2938-0723. / Ministerio de trabajo y economía social. Informe jóvenes y mercado de trabajo. N°42, 2024 T2. NIPO: 117-20-018

³ Generalitat de Catalunya. *Estat de la joventut 2024*. Observatori Català de la joventut. Informe periòdics. Lluís Bages Virgili i Hungria Panadero Hernández (Fundació Ferrer i Guàrdia) i Pau Serracant. Departament de Drets Socials i Inclusió. Direcció General de Joventut.

⁴ Institut d'Estadística de Catalunya. Generalitat de Catalunya. *Enquesta de condicions de vida de Catalunya. 2024*. Febrer de 2025

⁵ Generalitat de Catalunya. Centre d'Estudis d'Opinió. *Baròmetre d'Opinió Política* (3a onada de 2024).

2.2

Sistema de protecció a la infància i l'adolescència

El nostre treball de recerca pren en consideració la realitat de la joventut que ha estat o està sota mesures de protecció. En conjunt, persones joves que van ser separades del seu nucli familiar com a mesura de protecció davant d'una situació d'alt risc social per a elles. S'inclouen persones joves que van emigrar soles sent menors d'edat.

Les competències en l'àmbit de la protecció de la infància a Catalunya recauen en la Direcció General de Prevenció i Protecció a la Infància i l'Adolescència (anteriorment DGAIA). Aquesta direcció forma part d'una xarxa d'àrees i serveis que treballen conjuntament per garantir els drets i els interessos dels infants, especialment aquells en situació de vulnerabilitat.

Assolir la majoria d'edat per a les persones tutelades és un procés sovint marcat per dificultats i riscos de vulnerabilitat, ja que la finalització de la tutela administrativa implica desvincular-se de l'entorn d'acolliment i de les mesures de protecció.

Per garantir una transició cap a l'autonomia i la plena emancipació, a Catalunya la joventut compta amb l'Àrea d'Atenció i Promoció de Joves Tutelats i Extutelats. Aquesta àrea, dependent de la DGPPIA, ofereix suport tècnic i educatiu en diversos àmbits: habitatge, inserció laboral, suport psicològic, així com assessorament econòmic i jurídic. Aquests serveis de suport estan dirigits a joves entre 16 i 21 anys que han estat atesos per la DGPPIA.

Una relació de col·laboració

La tasca de les entitats federades està lligada a la col·laboració amb les diferents àrees de suport a la joventut, en la línia de proporcionar serveis i recursos per complementar el treball de les administracions en la fase final del procés de preparació per a la vida adulta o, de forma majoritària, un cop conclosa la mesura de protecció en complir la majoria d'edat.

FEPA compta l'any 2024 amb 33 entitats federades que acompanyen itineraris de joventut al voltant de 67 municipis de tot el territori.

3. Dades generals

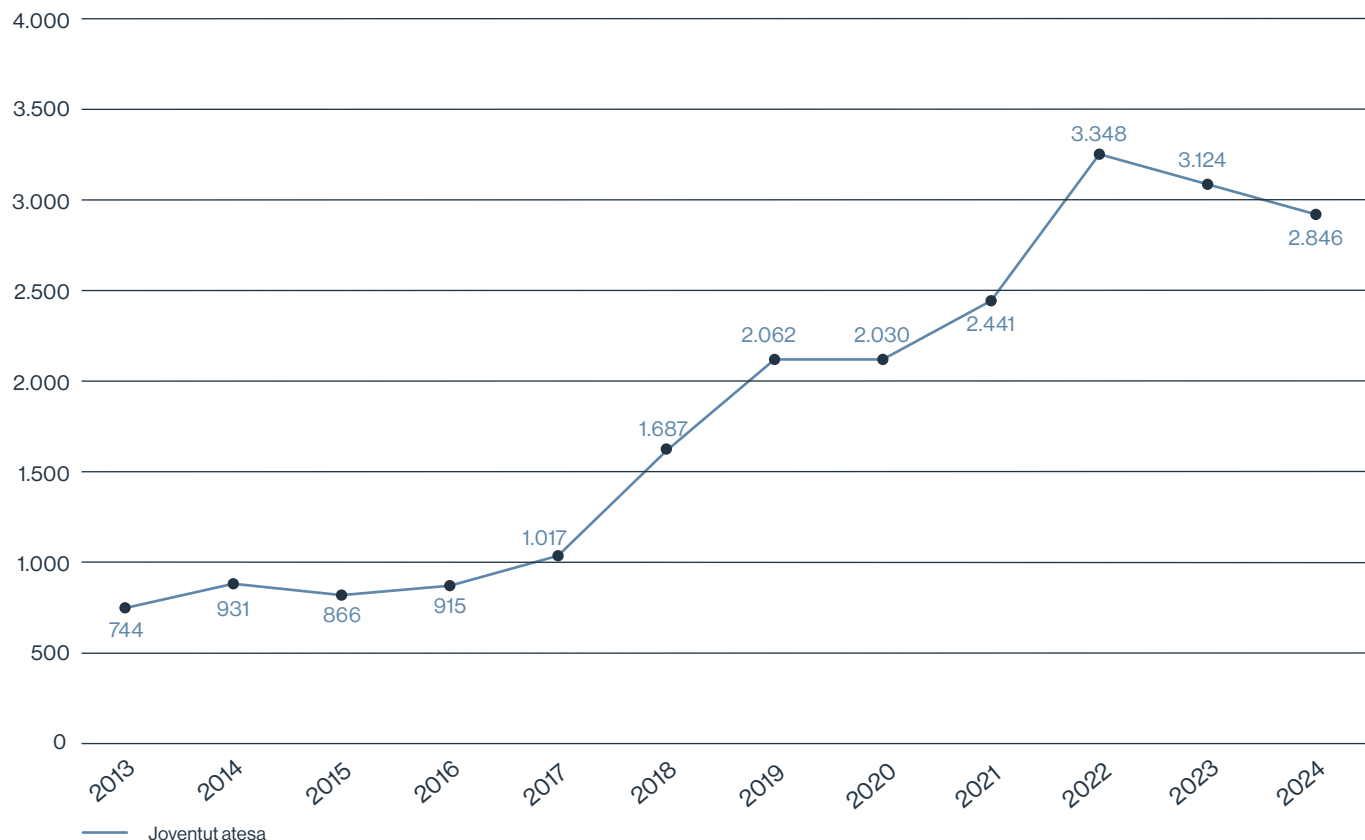
3.1 Descripció de la mostra: edat, origen i gènere

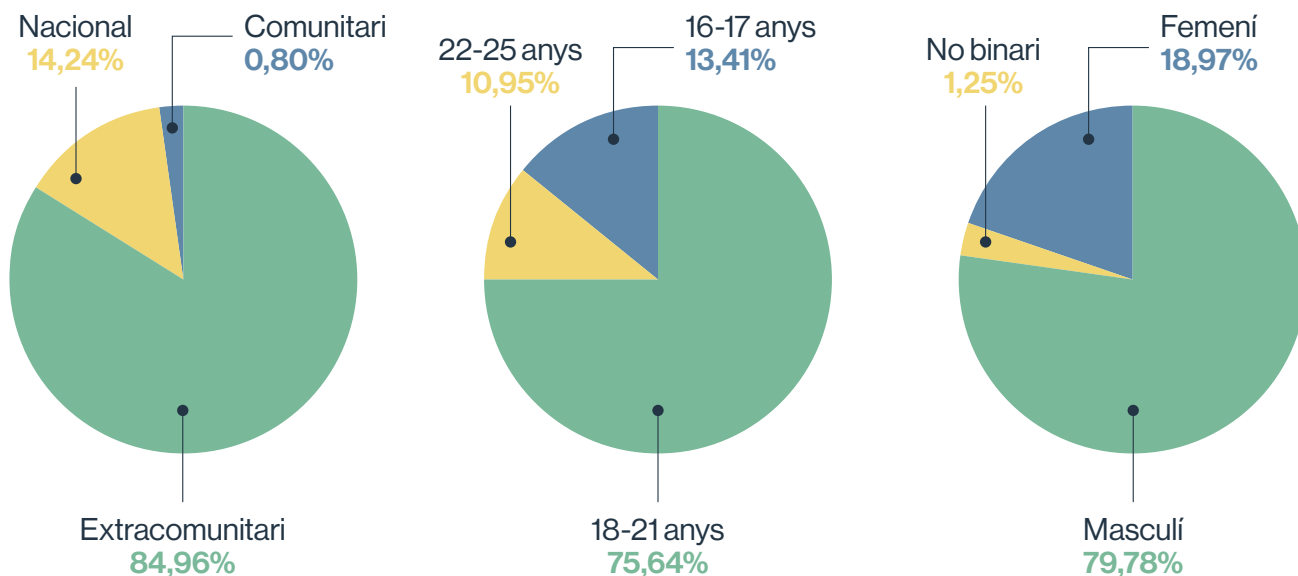
La vigent enquesta es basa en una mostra de **2.846** persones joves ateses en programes i projectes d'acompanyament a l'emancipació d'entitats federades a FEPA.

La mostra continua estant representada majoritàriament per **joves d'origen estranger, de gènere masculí i situats en la franja d'edat de 18-21 anys**. Aquest perfil constitueix el 54,94% del total de la mostra. Tanmateix, si es desagrega per edat, els 18 anys destaquen com un punt clau, atès que constitueix el 31,26% de la mostra total i el 24,05% del conjunt de joventut d'origen extracomunitari de gènere masculí.

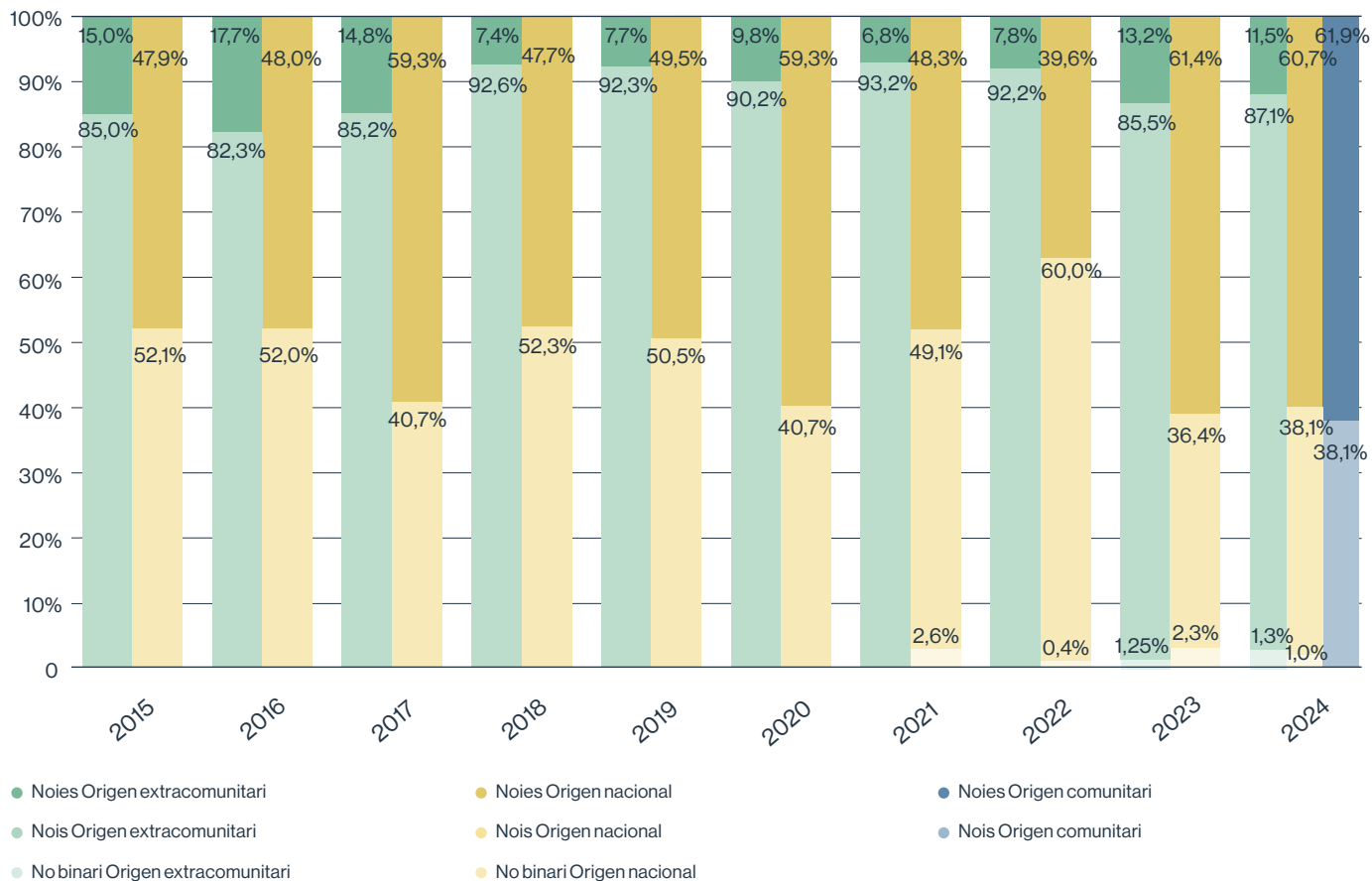
— Gràfica 1. Distribució longitudinal de les dades relatives al total de joventut atesa (2013-2024)

— Gràfica 2: Distribució de les dades respectives a origen, edat i gènere. n= 2619

— Gràfica 2. Dades de perfils en perspectiva longitudinal. Mostres acotades per gènere i origen per any de referència (2015-2024)

3.2 Procedència de la joventut

La vinculació entre la joventut i les entitats es produeix principalment a través de derivacions dins dels programes d'emancipació i del circuit del sistema de protecció, mitjançant convenis de col·laboració entre les administracions i les entitats de l'acció social.

8 de cada 10 persones joves provenen del sistema de protecció de menors, representant el 81,53% del total.

— Gràfica 3. Distribució de la joventut atesa en funció de la procedència en el moment de l'arribada a l'entitat. N=2.631

Sistema de protecció de menors

55,72%

Centres de primera acollida

25,81%

Joventut sense llar

7,34%

Altres

3,38%

Família biològica

3,19%

Juventut independent

3,08%

Família extensa

1,18%

Família aliena

0,3%

4. Resultats: Joventut tutelada i extutelada en procés d'emancipació

4.1 Punts de partida i desavantatges acumulats

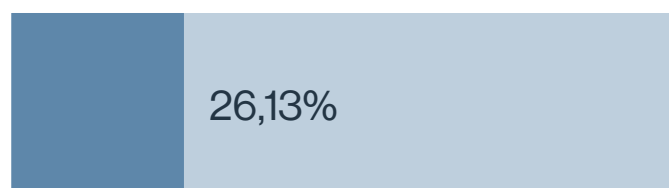
4.1.1 Entorn familiar i teixit social

— Gràfica 4: Distribució de la joventut atesa segons els referents al territori. n=2.568

Sense referents familiars al territori

Amb família directa al territori

Família extensa

Família aliena

4.1.2 Nivell educatiu i bretxes formatives

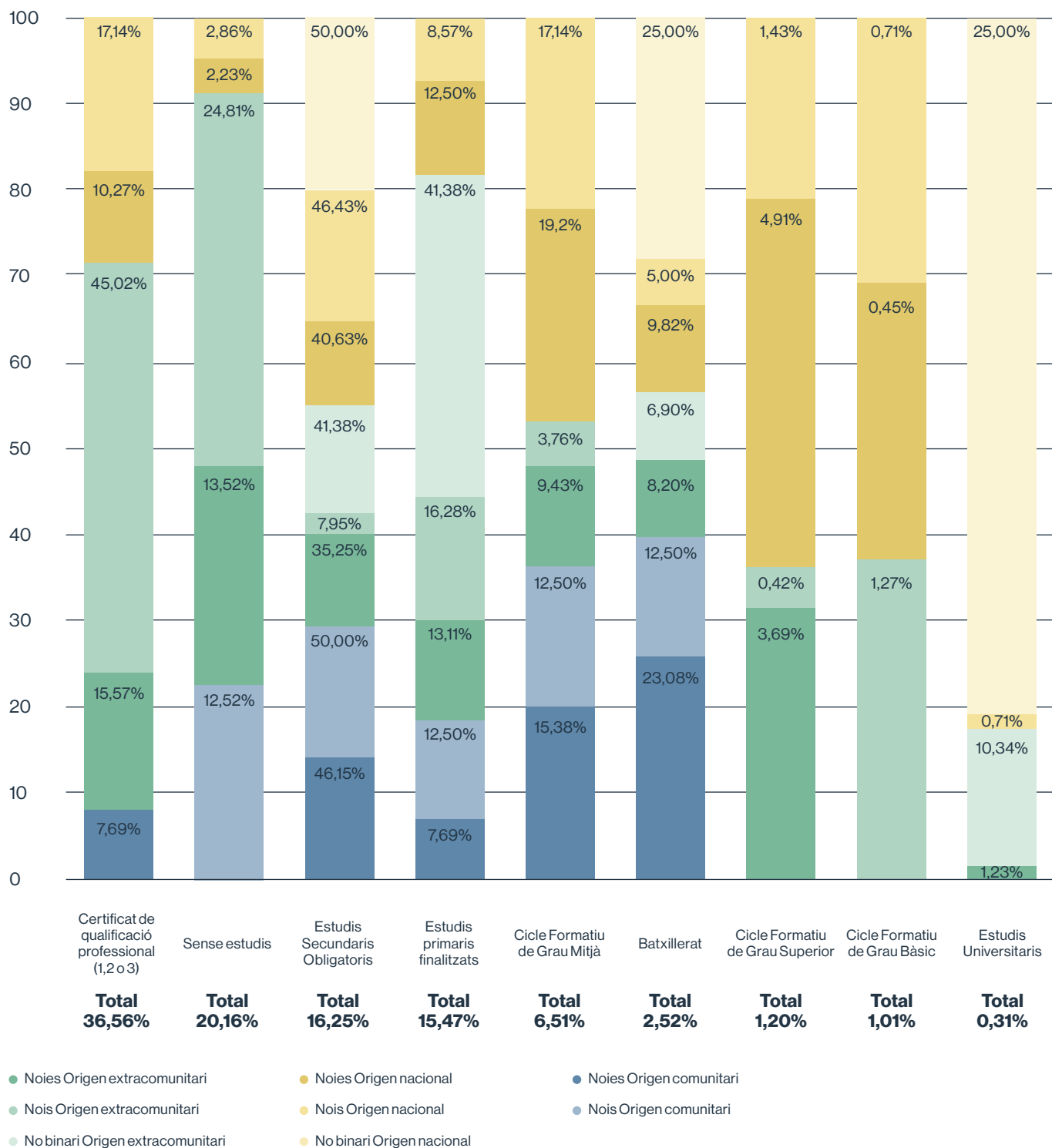
Les dades recollides a l'Enquesta FEPA permeten oferir una visió específica segons el nivell d'estudis, tenint en compte les característiques dels perfils per gènere i origen, factors que evidencien bretxes significatives.

L'anàlisi mostra que els estudis secundaris són el nivell més habitual en la majoria dels grups (35,5%-50%), excepte en el cas de la joventut d'origen extracomunitari de gènere masculí, que es concentra majoritàriament en els Certificats professionals (mòduls 1, 2 o 3) amb un 45,02%. Aquest mateix grup també presenta el percentatge més alt de joves sense estudis (24,81%).

Pel que fa a l'origen, veiem que el conjunt de joventut d'origen comunitari no té representació en estudis universitaris ni cicles formatius (sigui de grau bàsic o superior) i que hi ha diferències per gènere: les noies no tenen representació en els Cicles Formatius de Grau Bàsic i no hi ha nois amb estudis universitaris.

Atenent a les joves de territori, veiem que si bé no se situen en nivells d'estudis universitaris, sí que concentren els majors nivells d'estudis de batxillerat i cicles formatius de Grau Superior (CFGs).

— Gràfica 5: Distribució de les dades segons els nivells d'estudis en funció de l'origen i el gènere. n = 2.550

Atès que els estudis previs són un factor determinant en l'elecció i l'accés als estudis en curs, les dades de 2024 mostren que els estudis més escollits són els **Cicles Formatius de Grau Bàsic i Grau Mitjà**. Les bretxes formatives continuen sent clau en els itineraris acadèmics.

Segons la distribució proporcional per gènere i origen, els Cicles Formatius de Grau Mitjà estan majoritàriament representats per la joventut d'origen nacional i de gènere masculí (46,67%), mentre que els de Grau Bàsic són majoritaris entre la joventut d'origen extracomunitari i de gènere masculí (31,46%).

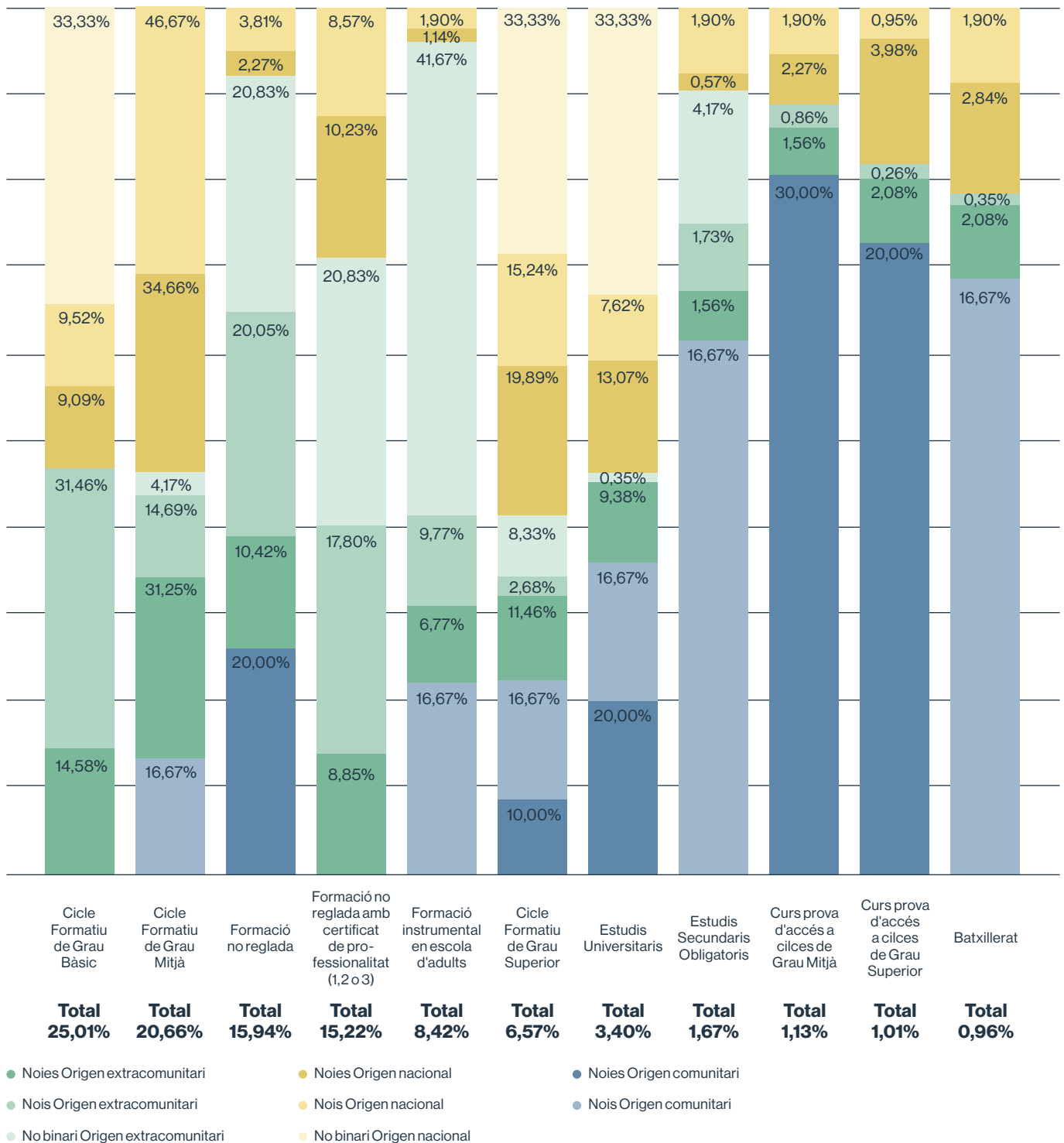
La formació no reglada està predominantment representada per joves d'origen extracomunitari i en els estudis superiors, que inclouen Cicles Formatius de Grau Superior i estudis universitaris, el nombre de noies supera clarament els nois, amb les noies d'origen nacional superant les d'origen extracomunitari.

Les dades mostren una tendència clara: hi ha una prevalença d'itineraris formatius orientats a sortides professionals, especialment entre la joventut d'origen extracomunitari i de gènere masculí, una línia que es manté any rere any. Comparant amb el 2023, els Estudis Secundaris Obligatoris deixen de ser el nivell més representatiu, sent substituïts pels Certificats de Qualificació Professional (1, 2 o 3).

4. Resultats: Joventut tutelada i extutelada en procés d'emancipació

— Gràfica 6: Distribució dels nivells d'estudis en curs, en funció de l'origen i el gènere. n= 1.673

4.1.3. Vulnerabilitat econòmica i absència d'ingressos

Joventut amb algun tipus d'ingrés

2.212
(86,41%)

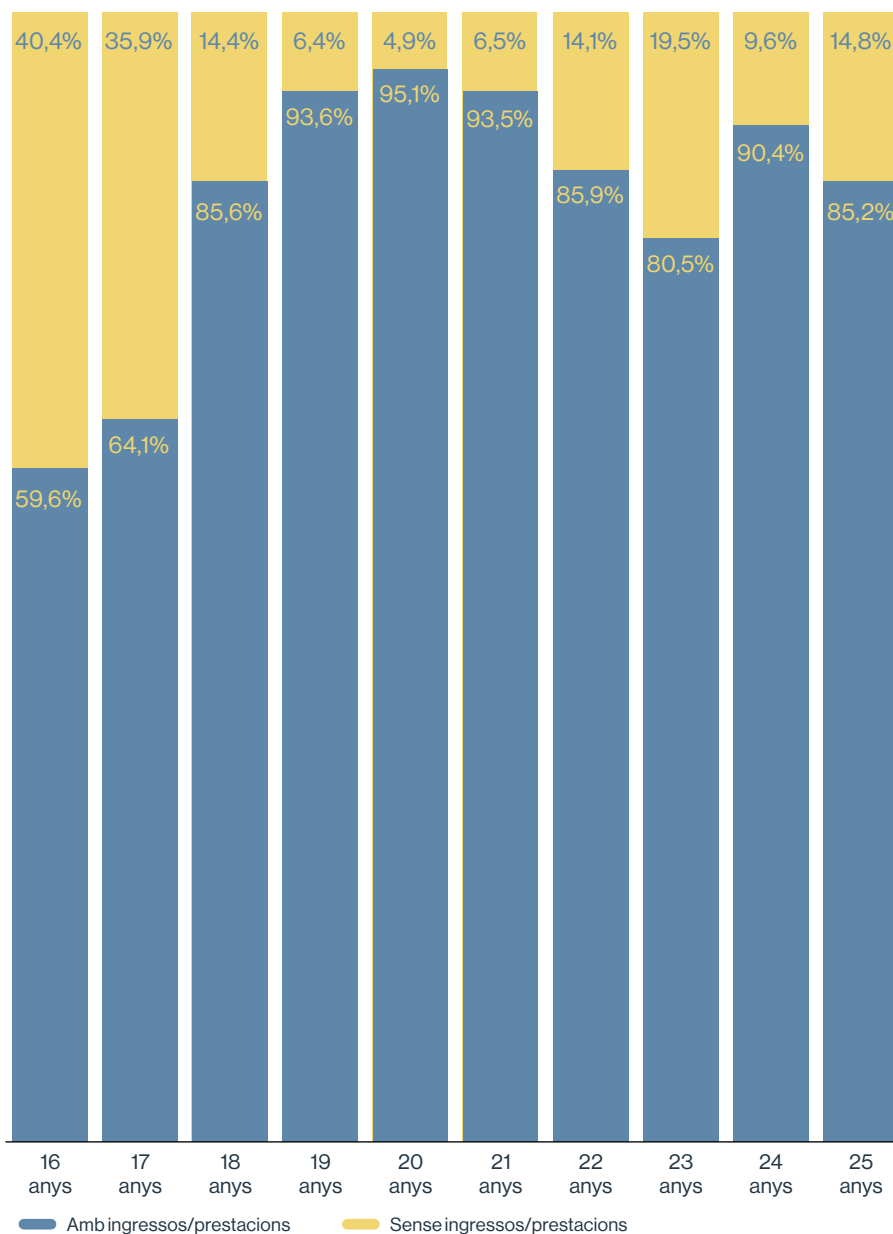
Joventut sense cap tipus d'ingrés

348
(13,59%)

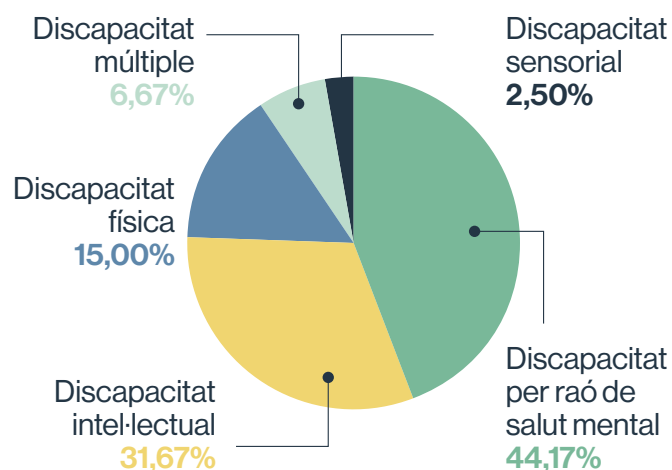
Cal tenir en compte que un percentatge del jovent sense ingressos està vinculat als Programes d'inserció Laboral (PIL), on la persona té gaantides condicions materials bàsiques.

— Gràfica 7. Distribució de la joventut amb o sense cap tipus d'ingressos o prestacions per edat. n= 2.560

4.1.4. Salut mental, diversitat funcional i malestar emocional

— Gràfica 8: Distribució de les dades de joventut segons tipologia de discapacitat reconeguda. N=120

Joventut amb problemes de salut mental diagnosticats n=2.478
173 (6,98%)

Joventut amb problemes de malestar emocional n=2.404
736 (30,63%)

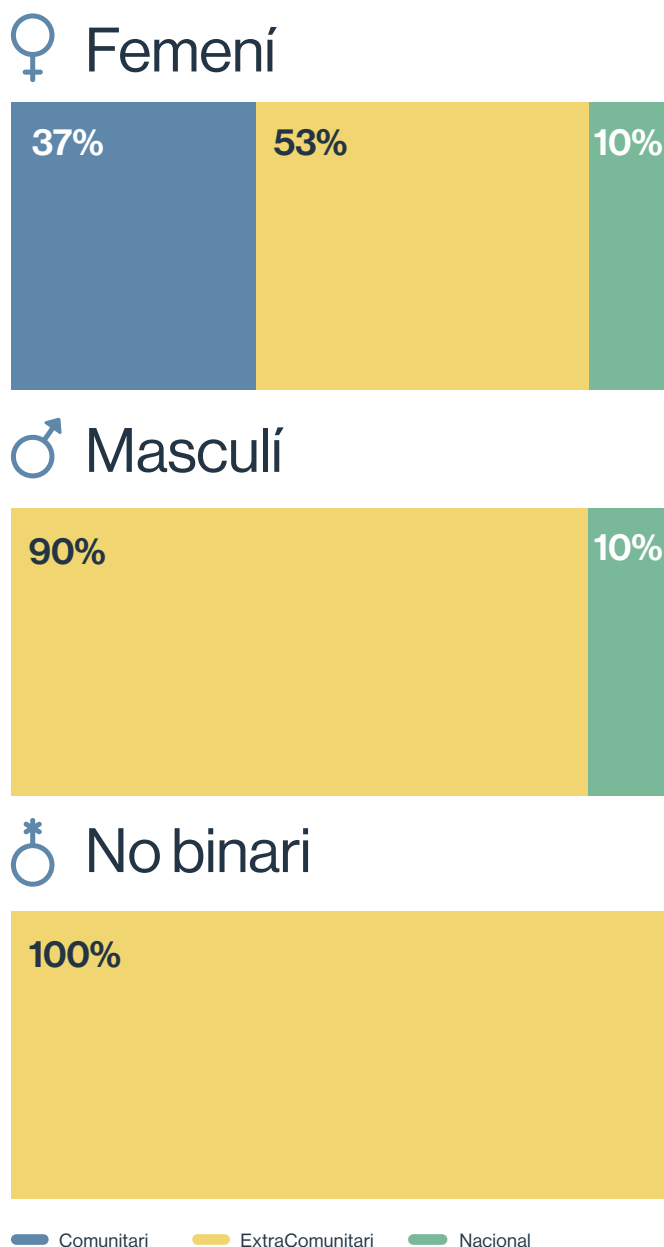
Joventut amb problemes de salut físics n=2.391
144 (6,02%)

Joventut amb problemes de drogodependències n=2.507
160 (6,38%)

Joventut amb problemes d'adiccions n=2.515
307 (12,21%)

4.1.5. Maternitat i paternitat primerenca: famílies adolescents

— Gràfica 9: Distribució del núm. de joventut en situació de maternitat-paternitat primerenca segons l'origen i gènere. Gènere femení n=21, gènere masculí n=21, No binari n= 1. n = 43

4.2 Punts d'arribada: objectius i aspiracions

4.2.1. Dades d'ocupació juvenil: situació general i joventut extutelada

Segons dades de l'Observatori del Treball i model productiu⁷ basades en dades de l'EPA, **la taxa d'atur juvenil** (16-29 anys) en el quart trimestre de 2024 estava en el 15%. Tot i aquesta reducció, continua duplicant la taxa de les persones majors de 29 anys (7,5%) i se situa per sobre de la mitjana europea.

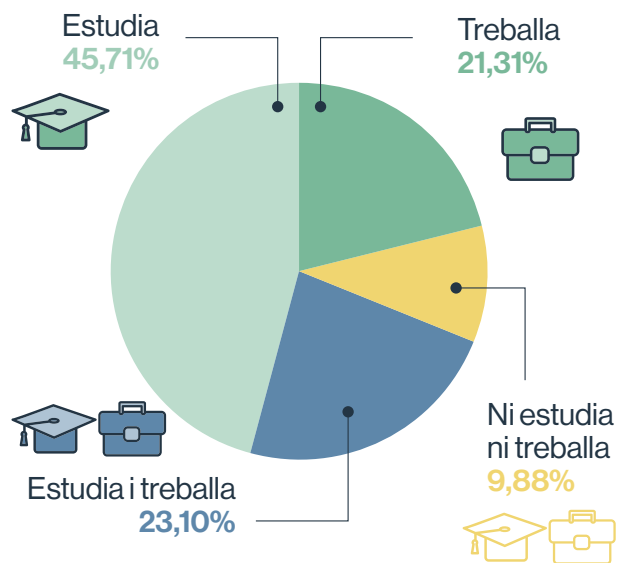
Per franges d'edat, les diferències són significatives: entre els joves de 16 a 24 anys la taxa d'atur s'eleva fins al 21,6%. Pel que fa a les prestacions, només el 10,5% dels joves en situació d'atur hi tenen accés (Observatori Català de la Joventut, 2024).

Pel que fa a la temporalitat juvenil, aquest indicador s'ha estabilitzat al voltant del 30%, una disminució respecte al 49,3% registrat abans de la reforma laboral (2021), situant-se en el 30,8% el 2024.

Persones joves que treballen
1.169 (44,41%)

Persones joves que estudien
1.811 (68,81%)

— Gràfica 10. Distribució del nombre de Joventut en funció de la situació formativa-laboral. n= 2632

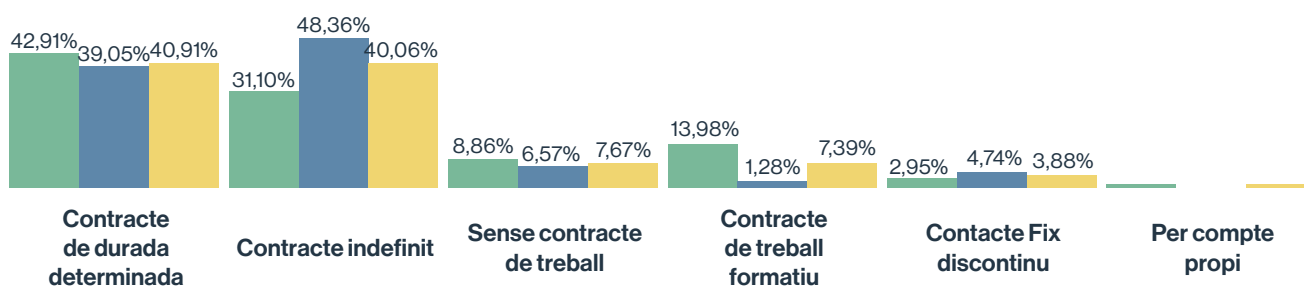

Respecte a l'any 2023, s'ha registrat un augment de 2 punts percentuals en el conjunt de la joventut que treballa. Si es considera només la joventut que únicament treballa, l'increment és de 2,78 punts, mentre que per al grup que combina estudis i treball l'augment és d'1 punt. En canvi, la proporció de joves que només estudien disminueix un 1,19%, i la de la joventut que ni estudia ni treballa experimenta un lleu descens del 0,8%.

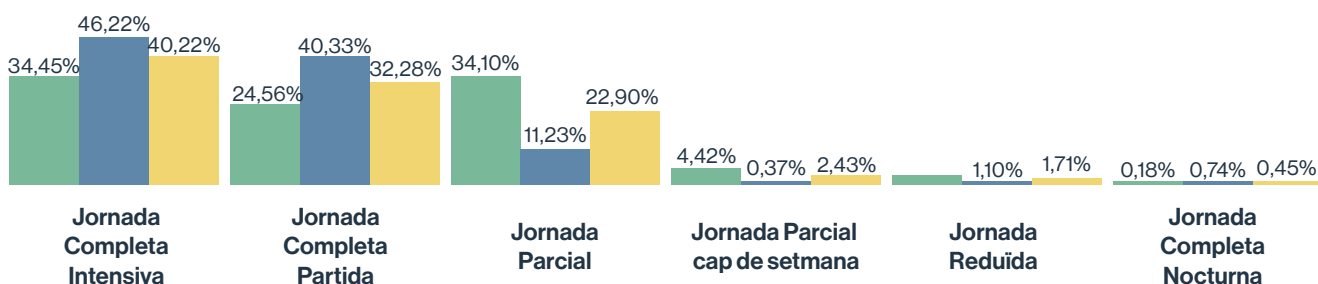
⁷ Generalitat de Catalunya Departament d'Empresa i Treball. Observatori del treball i model productiu. "Informe anual del treball juvenil a Catalunya. Any 2024". Març de 2025. ISSN: 2938-0723.

4.2.3 Inserció laboral i emancipació econòmica

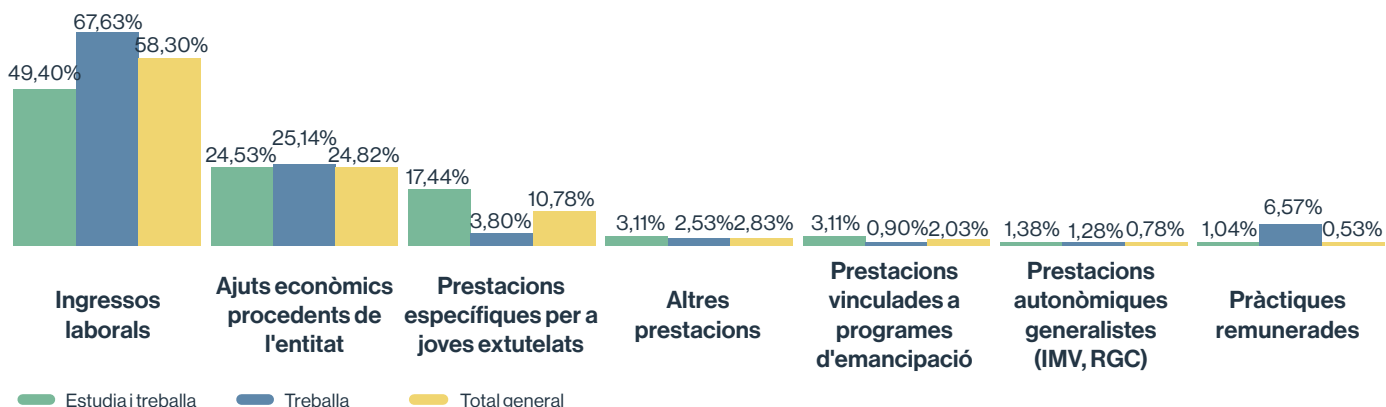
— Gràfica 11. Tipologies de contractació de les persones joves que tenen feina n=1.056. 'Estudia i treballa' n=506. 'Treballa' n=548

— Gràfica 12. Tipologies de jornades laborals de les persones joves que tenen feina n=1111. 'Estudia i treballa' n=566. 'Treballa' n=543

— Gràfica 13: Principals fonts d'ingressos de les persones joves en funció de la situació formativa-laboral. Estudia i treballa n=579. Treballa n=553.

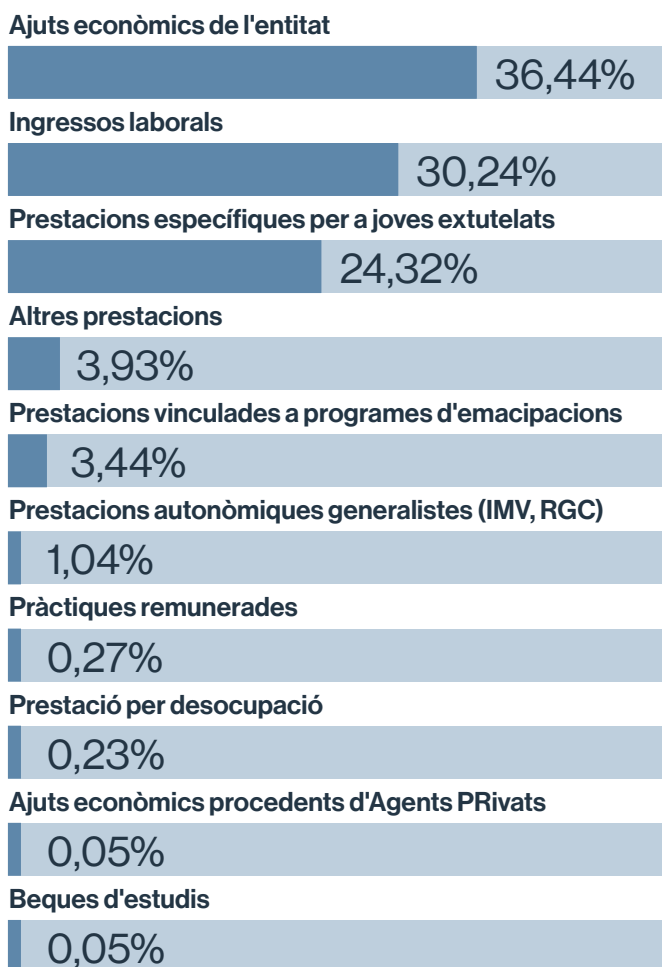
Existeixen diferències clares en funció de si les persones joves compatibilitzen feina i estudis. La joventut que 'estudia i treballa' ho fa amb menys proporció de contractes indefinits i, de forma majoritària, amb jornades completes (59%).

Aquest context impacta en l'autonomia per mantenir uns ingressos que, alhora, proporcionin estabilitat als projectes de vida de les persones joves.

Així, per a una de cada dues persones que compagina estudis i feina, la seva principal font d'ingressos prové del treball. Per al conjunt de joventut que només treballa és de dues de cada tres. Sense dubte, l'anàlisi de les condicions de vida de la joventut assalariada es reconeix precària. Per a 4 de cada 10 persones joves que té feina, aquesta no representa la seva principal font d'ingressos. Aquest fet posa en qüestió un sistema productiu associat a treballs de durada determinada. Les dades de 2024 reflecteixen que el 58,3% dels contractes a Catalunya van ser temporals, augmentant un 5,6% la contractació associada a les circumstàncies de la producció (Observatori del Treball i Model Productiu, 2024).

En comparació amb l'any 2023, els ajuts econòmics de les entitats s'han situat com la principal font d'ingressos per sobre dels laborals, un canvi rellevant respecte a 2022, quan representaven la principal font d'ingressos per al 41% de la mostra. Tot i això, les perspectives són positives pel que fa a la reducció de la contractació de durada determinada, que ha baixat 10 punts percentuals.

— Gràfica 14. Principals font d'ingressos econòmics del conjunt de la joventut. n= 2212

Deixant de banda la joventut sense cap tipus d'ingrés (13,59%, n=348), s'observa un canvi en l'ordenació de la distribució de fonts d'ingressos. Tot i que els laborals han experimentat un augment de 2 punts entre la joventut que treballa, baixen de posició respecte a 2023, cedint el primer lloc als ajuts econòmics procedents de les entitats, que augmenten 5 punts percentuals respecte a l'any anterior.

4.2.4 Generació Sí-Sí: estudiar i treballar alhora

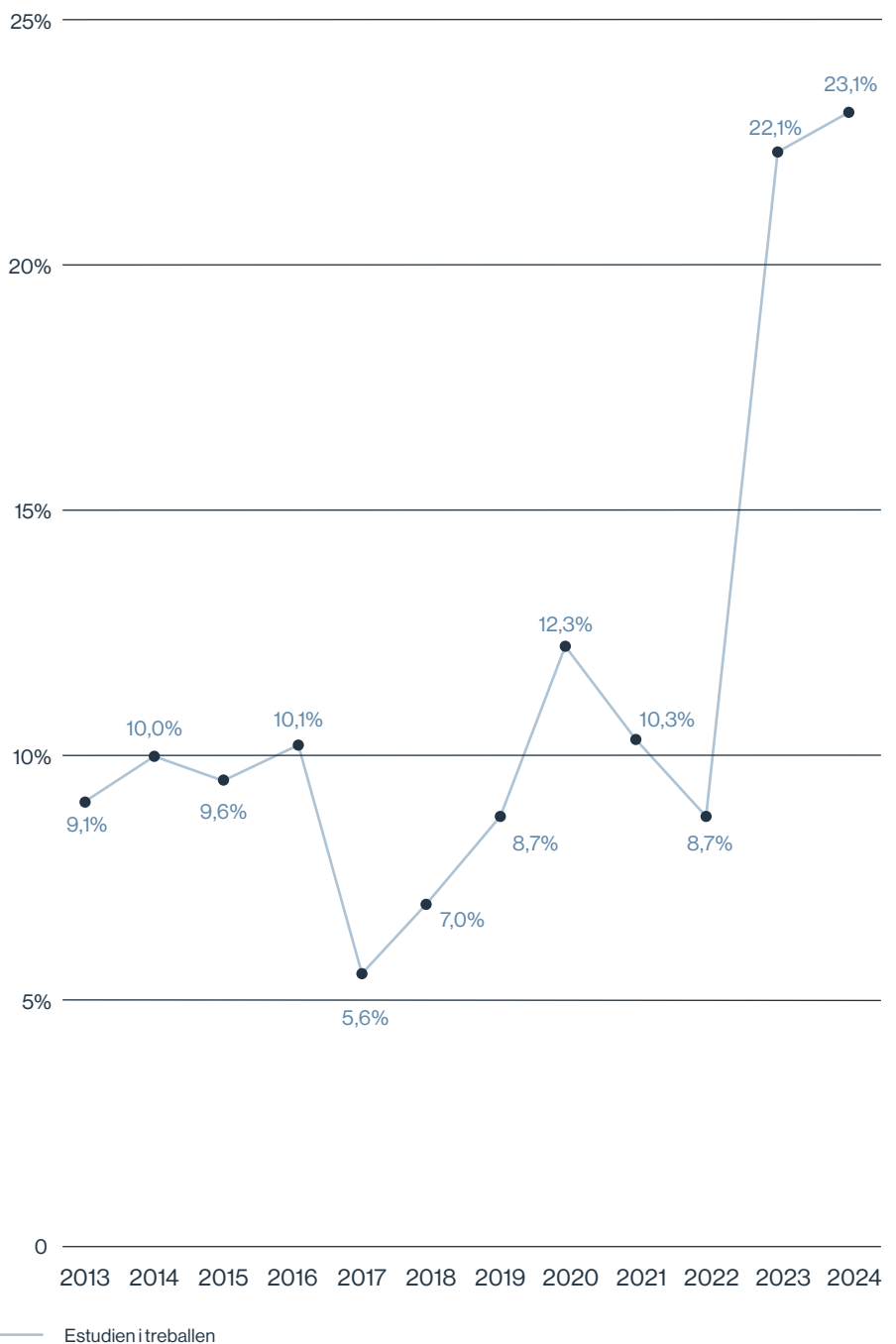
El 2024 estudien i treballen alhora **608** persones joves

Aquest nou augment respecte a les dades de joventut que estudia i treballa reflecteix que una millora del nivell formatiu podrà garantir millores en les condicions laborals i contractuals futures, així com en les expectatives sobre una millor retribució.

Tanmateix, aquesta anàlisi no obvia que existeix una altra realitat, que és la del jovent sobrequalificat que no pot accedir a ocupacions relacionades amb la seva formació. A més, existeix una dificultat afegida per desenvolupar les carreres professionals que ve determinada per un teixit productiu orientat a professions que exigeixen poca o baixa qualificació.

— Gràfica 15. Distribució longitudinal de les dades de joventut que estudia i treballa (2013-2024).

4.2.5. Situació residencial de la joventut extutelada

— Gràfica 16: Situació residencial de la joventut en programes d'emancipació. N=2412.

Recurs d'habitatge de l'entitat

Amb habitatge: lloguer d'habitatge

Amb habitatge: convivència amb amics

Amb habitatge: pis compartit

Amb habitatge: convivència amb familiars

Habitatge insegur: ocupació

Recurs d'habitatge d'una altra entitat

Situació de carrer

Habitatge insegur: per part de familiars

Tot i que partim d'una mostra de joventut que, majoritàriament, està vinculada a programes i recursos d'habitatge, remarcuem la recerca d'altres organitzacions que treballen amb col·lectius vulnerables, al voltant del dret a l'habitatge. Tant l'informe *'Del sistema de (des)protecció al carrer: joventut migrada extutelada a Catalunya i vulneracions del dret a l'habitatge'*⁸ com l'informe *'Viure al carrer a Barcelona. Radiografia d'una ciutat sense llar'*⁹ de la Fundació Arrels alerten de l'augment de joves sense llar a Barcelona i al conjunt de Catalunya. Aquest darrer, amb dades de 2023, assenyala que almenys el 34% de les persones joves de 18 a 29 anys en situació de sensellarisme a Barcelona havia passat per un centre de menors.

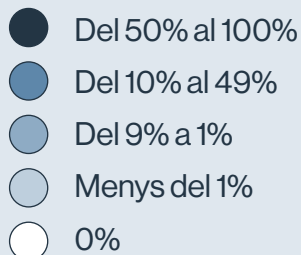
⁸ Consell Nacional de la Joventut de Catalunya. 'Del sistema de (des)protecció al carrer: joventut migrada extutelada a Catalunya i vulneracions del dret a l'habitatge. Setembre de 2022

⁹ ARRELS FUNDACIÓ (2024). Viure al carrer a Barcelona. Radiografia d'una ciutat sense llar, núm. 5. Barcelona: Arrels Fundació.

4.3

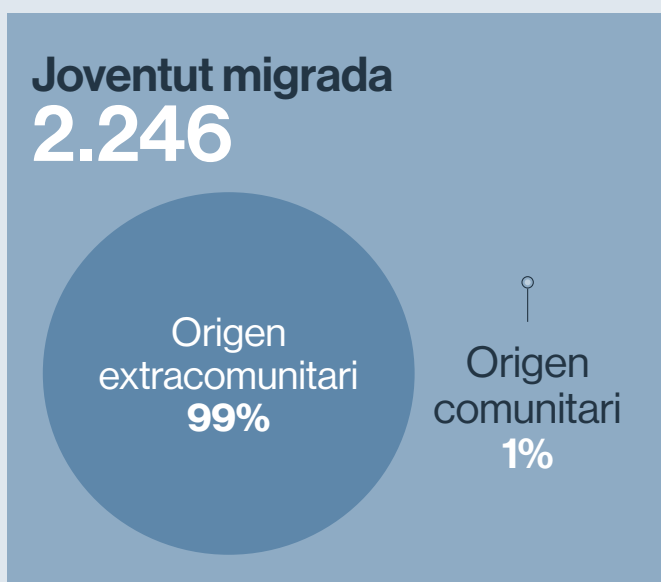
Joventut migrada i extutelada: reptes específics

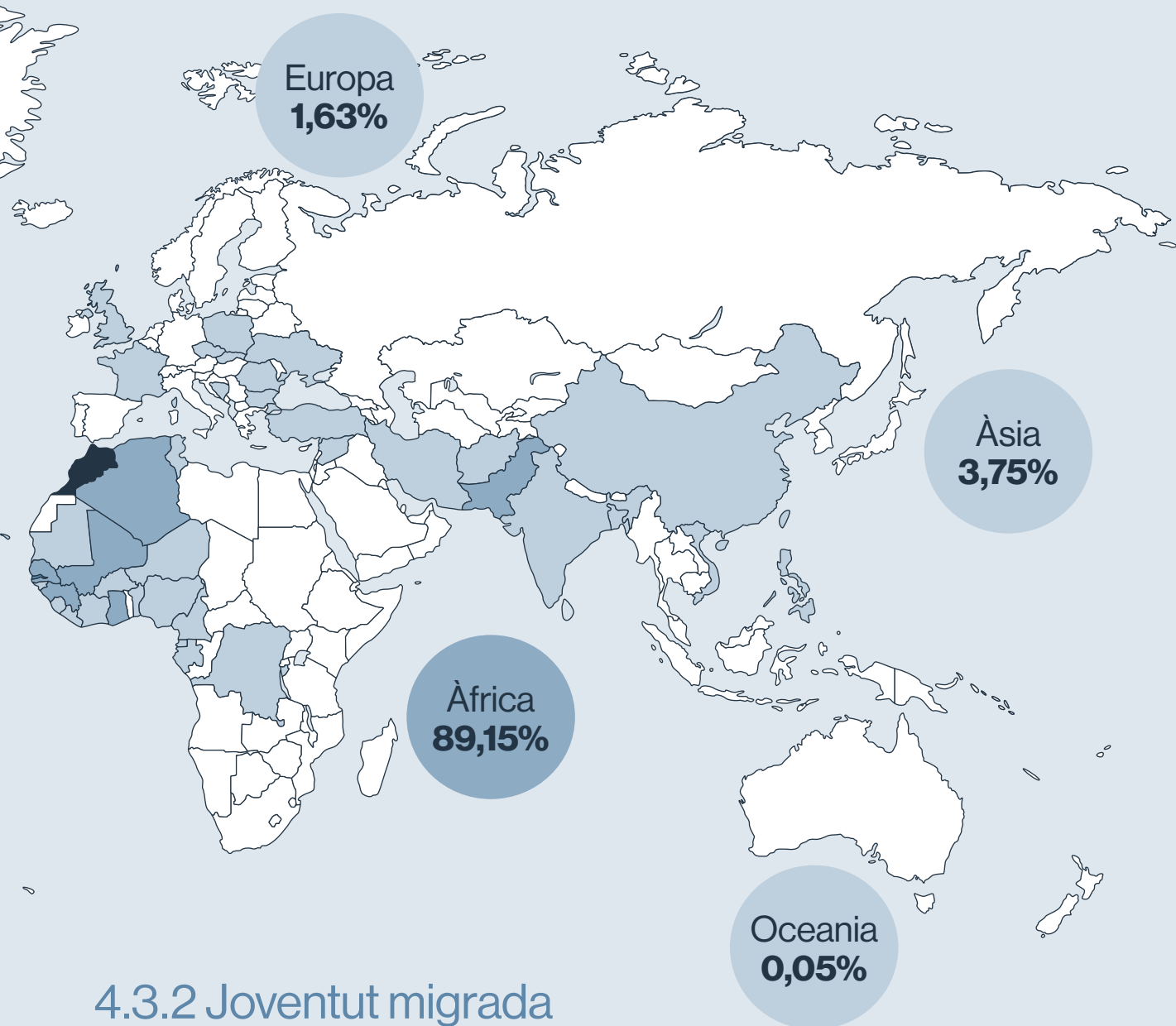

4.3.1. Perfil de la joventut migrant: Mapa de les Migracions

En els processos migratoris es reconeix l'existència d'un projecte de vida influït per factors polítics, socials i econòmics, així com per altres situacions que poden motivar la migració, sigui aquesta voluntària o forçada.

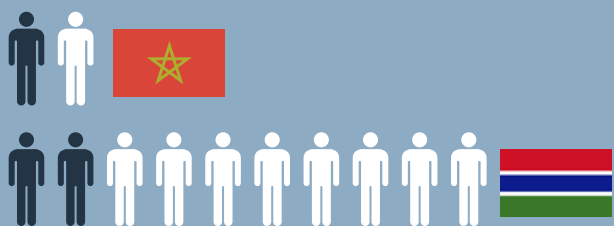
Tenint en compte el gran nombre de nens, nenes i adolescents que migren en solitari, és evident que la migració no sempre és fruit d'una decisió personal, sinó que sovint està determinada per l'organització familiar. Aquesta perspectiva és clau per comprendre la complexitat del fenomen dins l'escenari de les relacions internacionals i els drets de la infància i per prioritzar i salvaguardar els interessos dels menors.

4.3.2 Joventut migrada en solitari: dades i perfils

1 de cada 2 persones d'origen migrant prové del **Regne del Marroc** i 2 de cada 10 de la **República de Gàmbia**.

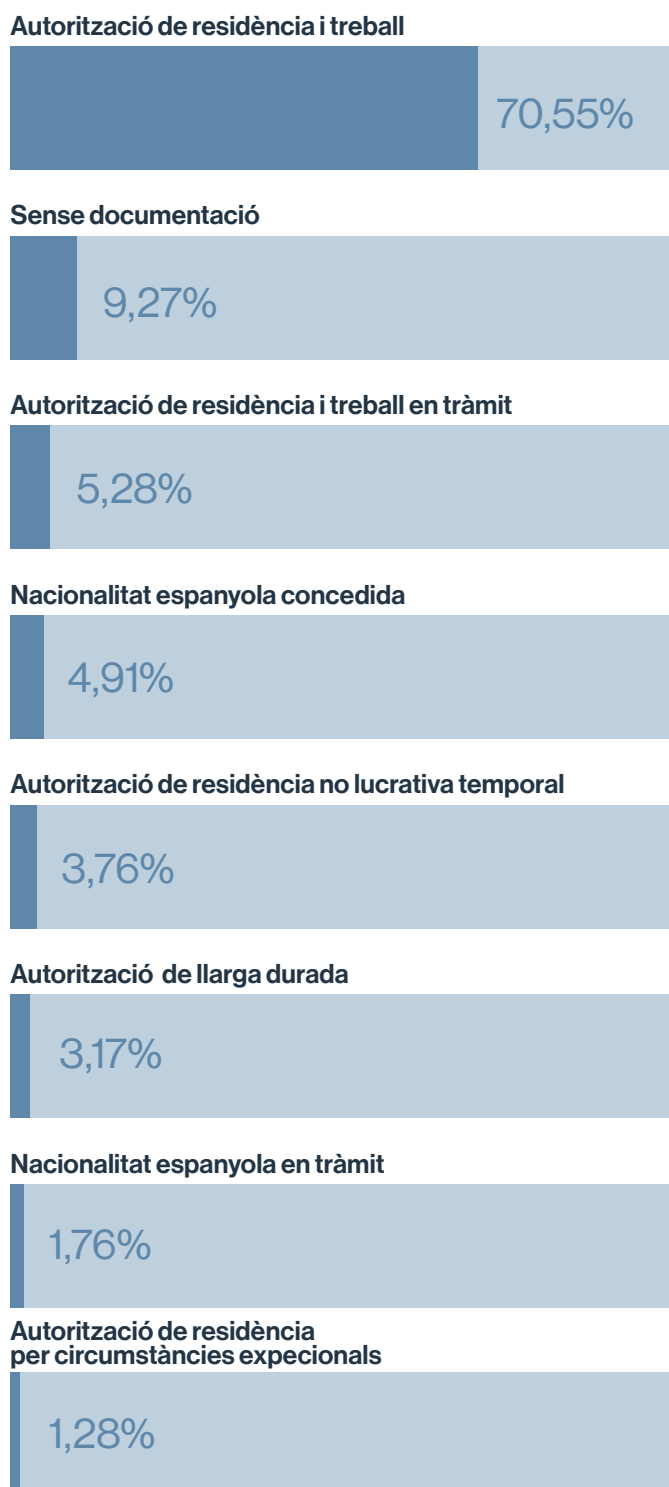

Gairebé **nou de cada deu persones joves migrades van dur a terme el procés migratori en solitari** (89%). Aquestes dades representen una augment de 20 punts percentuals respecte l'any 2023, però se situen 5,5 punts per sota de les dades de l'Enquesta 2022.

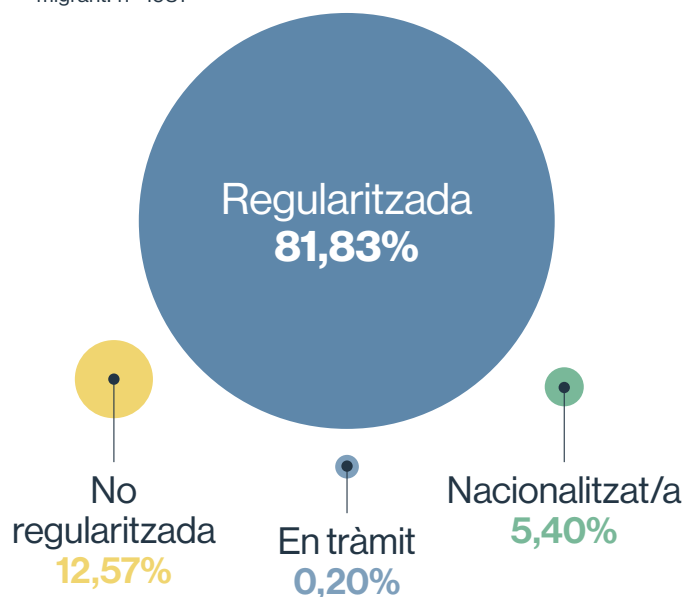

4.3.3. Situació jurídica i documental: avenços i reptes

— Gràfica 17. Distribució de la situació documental de la joventut migrant. n=2180

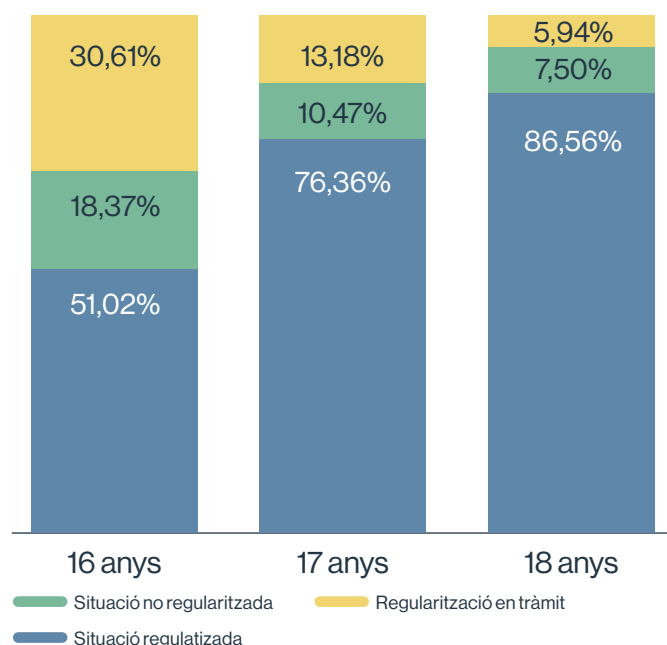

— Gràfica 18. Distribució de la situació jurídica de la joventut d'origen migrant. n=1981

Joventut sol·licitant d'asil o refugiada: **71**

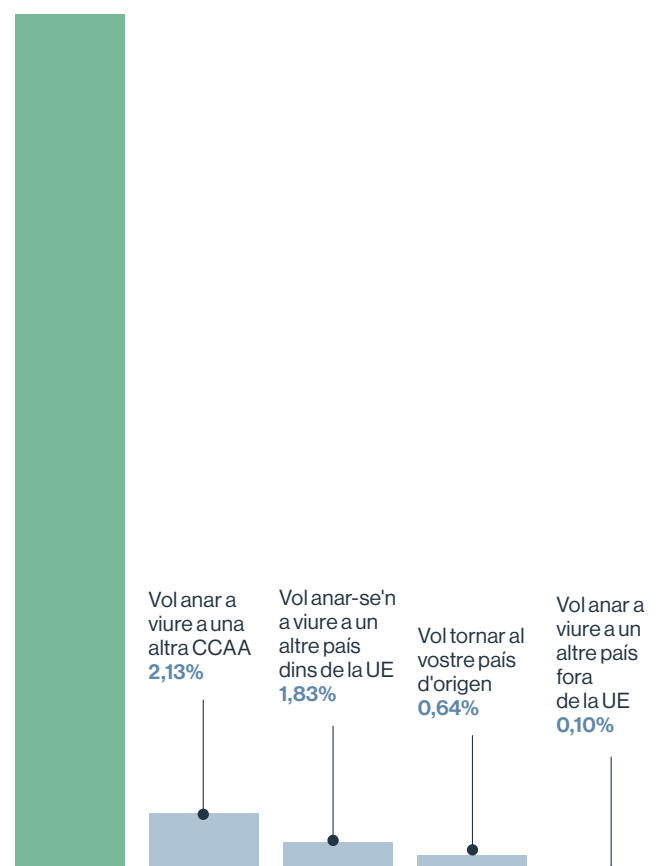
— Gràfica 19. Estatus jurídic de les persones joves vinculades a les entitats per edat (16-18 anys). n=1014

4.3.4 El projecte migratori com a motor d'emancipació

— Gràfica 20: Distribució de la joventut migrant segons el seu projecte migratori. n= 2021

Vol quedar-se a la població que resideix actualment
95,30%

La joventut migrant, en la seva amplia majoria sense referents familiars i migrant en solitari, vol establir el seu projecte de vida a Catalunya. **Un 95,3% així ho considera.**

5. Conclusions

L'anàlisi descriptiu de les dades posa de manifest la importància d'estudiar les diferents dimensions que influeixen en la vida de la joventut, especialment quan parlem de polítiques públiques i de drets de la infància i l'adolescència. Reconèixer aquestes situacions socials és clau per poder dissenyar respostes ajustades i eficaces.

En l'àmbit de l'emancipació es fa palès que hi ha quatre factors bàsics que condicionen la capacitat de desenvolupar-se i adquirir competències per a una vida independent:

1. El benestar emocional
2. La dificultat de mantenir uns ingressos econòmics
3. La fragilitat davant l'emergència habitacional
4. Els nivells educatius i formatius

Aquests factors ja suposen un desafiament per a la major part de la joventut, però en el cas de les persones que han crescut sota mesures de protecció, s'hi afegeix un cinquè element decisiu, que és l'**absència de referents familiars i la manca d'una xarxa de suport sòlida** que actui com a puntal en els moments crítics.

Les dades aportades per les entitats federades a FEPA de Catalunya evidencien que el suport que proporcionen és clau per a que les persones joves que han passat pel sistema de protecció puguin assumir i sostenir el pes d'una emancipació que, massa sovint, els arriba molt abans que a la resta

de població jove. Aquest suport es tradueix en que el 62% del total de la mostra està vinculada a projectes o programes d'habitatge i el 31% participa en programes o projectes d'inserció laboral.

Aquestes xifres mostren com les entitats i els seus equips professionals són una de les principals fonts de suport i oportunitats per a la gent jove. La seva tasca es relaciona directament amb els resultats d'aquest informe.

L'Enquesta FEPA 2024 confirma que ens trobem en un moment de consolidació i estabilització de tendències, fruit també dels canvis normatius dels darrers anys. La Reforma del Reglament d'Estrangeria i la Reforma laboral, aprovades el 2021, han creat un marc jurídic que ajuda a entendre millor l'evolució de les dades recollides en les últimes edicions de l'enquesta.

No obstant, en el futur immediat, caldrà observar amb atenció l'impacte de nous esdeveniments legislatius, com ara el Reial decret llei 2/2025, que estableix un mecanisme de redistribució dels infants i adolescents migrats sols entre els diferents territoris de l'Estat i la Reforma del Reglament d'Estrangeria (Decret 1155/2024, del 19 de novembre de 2024), que suposa un pas més en la transformació del marc normatiu.

6. Propostes

Com dèiem en la introducció, l'Enquesta FEPA transcendeix al nostre objectiu primigeni de prendre el pols i radiografiar la situació de la joventut extutelada i els programes de suport disponibles i es consolida com una eina d'incidència política.

L'amplitud de la mostra i l'anàlisi dels resultats permeten, des de l'evidència científica, sustentar propostes perquè les polítiques públiques s'ajustin a les necessitats reals i emergents de les persones joves que han estat tutelades pel sistema de protecció.

En aquest sentit, les dades mostren la necessitat d'avançar cap a un model més just, homogeni en l'acompanyament a l'emancipació d'adolescents i joves extutelats/des i, sobretot, més gegantista amb els seus drets humans i amb una igualtat d'oportunitats efectiva.

Sobre aquesta base, des de FEPA plantegem les següents reivindicacions prioritàries:

1. Promoure models d'acompanyament centrats en itineraris d'emancipació

La situació actual evidencia la urgència i necessitat de promoure un canvi de paradigma en l'acompanyament a l'emancipació de la joventut extutelada que no passa únicament per reorganitzar recursos, serveis o programes, sinó perquè tots els actors implicats – entitats, professionals, Administracions i persones joves – entenguin que hi ha d'haver una transformació profunda en la intervenció.

És imprescindible superar l'actual lògica del recurs — centrada en places, dispositius i serveis fragmentats — per situar al centre la lògica de l'itinerari personalitzat. Això implica entendre cada procés d'emancipació com un recorregut singular, que s'ha de construir al costat de la persona jove, estendre's fins que assoleixi una emancipació efectiva i articular-se en coherència amb principis com la desinstitucionalització, l'atenció centrada en la persona (ACP) i l'enfocament comunitari.

2. Acompanyaments professionals estables

Aquest canvi de paradigma pivota necessàriament sobre acompanyaments professionals estables, amb **figures de referència** que acompanyin en els processos d'emancipació, que puguin treballar el vincle amb la persona jove, abans de la sortida del sistema de protecció. Aquestes figures professionals, com el rol de **Referent d'emancipació**, han demostrat ser claus en la joventut, en el desenvolupament dels seus projectes de vida. Per fer-ho possible, resulta imprescindible millorar les condicions laborals dels equips tècnics i garantir un finançament suficient, estable i sostenible dels programes.

3. Blindar per llei el dret a l'acompanyament de la joventut extutelada

Si bé és cert que Catalunya és un dels territoris més avançats en clau d'acompanyament a joventut extutelada (tan per nombre de persones joves ateses, com per l'amplitud d'àmbits d'atenció - tot i que es vertebrï a partir de recursos - com també pels mecanismes de finançament de molts d'aquest recursos (cartera), cal que aquest dret quedi reconegut explícitament a tots els territoris de l'estat i que l'exercici d'aquests drets no quedi condicionat a disposicions pressupostàries. L'acompanyament a la joventut extutelada no es pot entendre com un servei accessori ni com una mesura de bona voluntat de les administracions, sinó com un dret fonamental que ha d'estar protegit jurídicament.

La Llei 26/2015 va suposar un avanç en reconèixer l'obligació de preparar la joventut tutelada per a la vida independent, assenyalant que es tracta d'una "qüestió de gran calat social". Tanmateix, aquesta normativa parteix d'una lògica limitada i

assistencialista que no respon a les necessitats reals perquè no blinda el dret a un acompanyament més enllà dels 18 anys i es limita a promoure criteris comuns entre comunitats autònomes, sense assegurar la seva aplicació efectiva, la qual cosa incrementa el risc de pobresa i exclusió social.

Des de FEPA advoquem per modificar la Llei Orgànica de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència (LOPVI) per garantir que el cessament de la tutela administrativa no impliqui la desaparició de suports i que aquests es prolonguin fins als 25 anys. L'acompanyament a les persones joves extutelades fins que assoleixin una emancipació efectiva, sostenible i inclusiva s'ha de reconèixer com un deure ineludible de totes les administracions públiques.

4. Proporcionar un acompanyament especialitzat a adolescents i joves que han emigrat en solitari

En els darrers anys, ha crescut el nombre d'adolescents i joves d'origen estranger que arriben sense suport familiar. Moltes entitats federades a FEPA ja acompanyen aquests joves, però des de l'Administració no s'ha dissenyat un model específic que contempli la barrera idiomàtica, les diferències culturals, la precarietat econòmica, el dol migratori i la necessitat d'itineraris adaptats que afavoreixin l'emancipació primerenca.

L'Estratègia de Joventut a Espanya 2030 reconeix aquest desafiament i crida a garantir alternatives de futur en igualtat de condicions. En aquest sentit, pensem que és imprescindible definir un model específic d'atenció a joves extutelats que han emigrat en solitari, amb itineraris d'emancipació adaptats a les seves necessitats i orientats a reduir temps d'estada en acollida i facilitar una transició primerenca cap a la vida independent.

7.

Dades en context

Infants i persones joves ateses
DGAIA (Desembre 2024)¹⁰

Població Infantil
i Adolescent en
mesura protectora

8.977

Acolliment residencial	Acolliment familiar	Altres situacions
5.239	3.683	55
(58,4%)	(41%)	(0,6%)

**Total menors entre
15 i 17 anys** 4.353 (48,5%)

Origen (<1-17 anys)

Nacional — 56,6%
Estranger — 43,4%
(25,5% sense referents familiars)

Gènere Noies — 39,3%
 Nois — 60,7%

Total de joves en tutela
6.650

Entre 15 i 17 anys 2.629 (41,2%)

Acolliment familiar 50,9%
Acolliment residencial 49,1%

Gènere Noies — 44,7%
 Nois — 55,3%

Infants i joves emigrats sols
Nombre total: 2.293

Nois — 94,2% Noies — 5,8%
12 anys — 0,5%
13 anys — 1,1%
14 anys — 2,9%
15 anys — 6,6%
16 anys — 24,8%
17 anys — 64,1%

Persones joves ateses a l'Àrea
de Suport ASJTET (Desembre
2024)¹¹

Total joves

5.452

Gènere

Noies — 27,5%
Nois — 72,5%

Edat

17 anys — 1,2%
18 anys — 6,3%
19 anys — 20,3%
20 anys — 18,8%
21 i + anys — 43,3%

Programes emancipació
entitats FEPA: Resum de
dades 2024

Total de persones
joves ateses

3.124

Gènere

Nois — 79,78%
Noies — 18,97%
No binari — 1,25%

Edat de la joventut atesa

Entre 16 i 17 anys — 13,41%
Entre 18 i 21 anys — 75,64%
Entre 22 i 25 anys — 10,95%

Origen

Comunitari — 0,80%
Extracomunitari — 84,96%
Nacional — 14,24%

Infants i joves emigrats sols
Nombre total: 1938

Nois — 93,65% Noies — 5,01%
No binari — 1,34%

16-17 anys: 270 (12,3%)
+18: 1663 (87,7%)

¹⁰ Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA). *Informe estadístic mensual*. Desembre. Generalitat de Catalunya Departament de Drets Socials. Secretaria d'Infància Adolescència i Joventut.

¹¹ Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA). *Informe estadístic mensual*. Desembre. Generalitat de Catalunya Departament de Drets Socials. Secretaria d'Infància Adolescència i Joventut.

Altres dades Generals de la joventut de Catalunya

Joventut 15-24 anys

11,40%¹³

Origen Nacional — 88,25 (%)
Origen Estrangers — 11,75(%)

Programes d'emancipació entitats FEPA: Resum de dades 2024¹²

Distribució de la
joventut per Origen

Origen Nacional — 14,24%
Origen Estranger — 86,76%

Context laboral

Taxa ocupació (16 – 29 anys Informe anual del Treball Juvenil a Catalunya¹⁴

16-24 anys — 34,5%
25-29 anys — 77,2%

Taxa d'atur (16 – 24 anys)¹⁵

Total — 21,6%

Taxa temporalitat (16 – 24 anys)¹⁶

Total — 37,1%

Ocupació

- El 44,41% de persones joves ateses té una relació laboral
- **Tipus de jornada:** 73% Jornada completa i 27% a Jornada parcial.
- **Temporalitat:** el 40,91% de les persones joves que treballa, té un contracte de duració determinada.

Context formatiu

Situació formativa-laboral¹⁷

El 11,9% dels joves de 15 a 29 anys no estudia ni treballa

Nivell formatiu¹⁸

Població de 20 a 24 anys amb estudis de nivell secundari — 81,1%

Situació formativa-laboral

- El 90,12% de les persones joves ateses estava estudiant i/o treballant
- El 9,88% del jovent atesa per les entitats ni estudia ni treballa

Nivell formatiu

El 16,25% té estudis de nivell secundari
El 20,16% del jovent no té estudis.
El 9,97% cursa estudis superiors.

¹² Fonts pròpies a partir de les dades recollides a l'Enquesta FEPA 2024.

¹³ IDESCAT. Dades a 1 de Gener de 2024. Consultat a: <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=ue&n=10081&lang=es>. <https://www.idescat.cat/poblacioestrangera/?geo=cat&nac=a&b=1>

¹⁴ Observatori del Treball i Model Productiu (2024). Informe anual del treball juvenil a Catalunya. Any 2025. Departament d'Empresa i Treball. Generalitat de Catalunya.

¹⁵ Observatori del Treball i Model Productiu (2024). Informe anual del treball juvenil a Catalunya. Any 2025. Departament d'Empresa i Treball. Generalitat de Catalunya.

¹⁶ Observatori del Treball i Model Productiu (2024). Informe anual del treball juvenil a Catalunya. Any 2025. Departament d'Empresa i Treball. Generalitat de Catalunya.

¹⁷ IDESCAT. Població jove que no està ocupada ni cursa estudis ni té formació. Consultat en: <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=ue&n=14431&lang=es>

¹⁸ Dades de IDESCAT. Dades de 20 a 24 anys amb estudis de nivell secundari per sexe. Consultat en: <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=ue&n=10099>

8. Entitats participants

9.

Glossari de termes

Acolliment residencial: Mesura protectora consistent en la cura i custòdia de la persona menor d'edat, bé com a contingut propi de la tutela o amb independència que aquesta s' hagi assumit, quan es porta a efecte mitjançant l'ingrés de la persona menor d'edat en un centre o establiment, sigui propi o col·laborador. Es consideren assimilats als centres, a aquests efectes, els pisos tutelats, llars funcionals, mini residències, etc., tant de titularitat de l'Entitat Pública com de centres col·laboradors.

Acolliment familiar: Mesura de protecció a persones menors d'edat que, amb caràcter administratiu o judicial, atorga la guarda d'una nena, infant o adolescent a una persona o nucli familiar amb l'obligació de vetllar per ella, tenir-la en la seva companyia, atendre-la, alimentar-la, cuidar-la i procurar-li una formació integral a fi de proporcionar-li una vida familiar substitutiva o complementària de la pròpia. En el marc de l'acolliment, la família acollidora assumeix una funció de col·laboració amb l'Administració pública en l'exercici de les seves funcions de protecció.

Joventut extutelada: abasta el conjunt de joventut que ha transitat pel sistema de protecció, per a aquest estudi, joventut entre 18 i 25 anys. En l'enquesta, joventut vinculada, d'una manera més o menys intensa, en algun programa o projecte d'acompanyament a la vida adulta, en general, emancipació.

Joventut tutelada: persones joves que estan en mesura de protecció, guarda o tutela, per part de l'administració autonòmica de referència. Per a aquest estudi, joventut entre 16 i 17 anys en programes, projectes o serveis d'acompanyament a la vida adulta, o preemancipació, amb un alt component residencial.

Residències maternals: són recursos que de forma majoritària estan orientats a noies menors de 25 anys. En aquests espais, les mares poden comptar amb un sistema de suports especialitzat en criança i cures del nadó, a banda de tot un conjunt de recursos d'orientació i formació etc.

Transició a la vida adulta: procés multidimensional que comprèn la gradual adquisició d'habilitats, capacitats i competències per a la vida independent. En els programes d'emancipació i acompanyament a la vida adulta, s' aborda aquest procés a partir de la integració de dimensions, entenent el trànsit a través de la construcció d'un itinerari.

Tuteles "ex lege": Resolucions adoptades per l'Entitat Pública competent, en els casos de situacions de desemparament d'una persona menor d'edat, per les quals s'assumeix la seva tutela per ministeri de la Llei. Es dicta una resolució diferent per a cada nena, infant o adolescent afectat. A la pràctica, porta implícit l'exercici de la guarda.

Xarxa d'entitats per
a l'emancipació juvenil

Barcelona

Tarragona 84-90, 1^a-1^a
08015 Barcelona
Tel.: 932 689 991

Madrid

C/ Melquiades Biencinto 7, 28053.
Luz Vallekas, Madrid
Tel.: 646 704 896

Finançat per

Generalitat de Catalunya
**Departament de Drets Socials
i Inclusió**